

SYN FOR
SAGEN

Syn for Sagen

- af Lene Lindedam.

En pose aflagte læsebriller, som jeg havde med på min første rejse til Afrika i 1997, har ført til, at jeg i dag har arrangeret 30 brilleprojektrejser og har været med til at udlevere godt 30.000 par briller i udviklingslande, hvor briller er en luksus, som mange ikke har råd til.

Da jeg kom hjem fra min tur til Senegal, kontaktede jeg vores lokale optiker, som straks var med på ideen om at samle briller til folk i Senegal. Det gik hurtigt at samle 3.000 par briller. Med hjælp fra et af Danmarks renoveringsværksteder blev brillerne sorteret og målt op, så de var klar til udlevering. Men da jeg som sygeplejerske ikke vidste nok om briller, måtte jeg finde optikere, der var villige til at rejse med til Faoune i Senegal. Jeg skrev derfor en artikel til optikernes fagblad, og blandt mange interesserede blev to erfarne optikere valgt, som også gerne ville medbringe deres egne optiske instrumenter.

Vores første tur i 1998 var både fantastisk og kaotisk. Brillerne blev sendt med container til Senegal i samarbejde med NGO'en Cykler til Senegal, som jeg også har været med til at stifte og arbejde aktivt i gennem årene. Vores samarbejdspartner i Senegal var og er landbrugsorganisationen COLUFIFA. De havde planlagt, at vi skulle besøge flere lidt større byer. Det var her kaosset startede. Der kom mange mennesker, og alle ville ind på en gang. På næste rejse var vi langt bedre forberedt med et nummersystem, flere lokale hjælpere samt lukkede rum, hvor optikerne kunne arbejde nogenlunde uforstyrrede. Mit arbejde var og er at udlevere et par briller, der tilnærmelsesvis passer til den styrke, som optikerne har givet recept på. Det inkluderer også at finde en brille, som klæder den person, der skal bære den. Vi så flere, der havde dårligt syn forårsaget af ubehandlet øjenbetændelse, og vi havde et brændende ønske om at kunne gøre noget mere. I samarbejde med optikerne søgte jeg DANIDA om

500.000 kr. til et treårigt projekt "Focus på Syn." Målet var at uddanne to "barfodsoptikere" og undervise skolebørn i håndhygiejne for at forebygge øjenbetændelse samt undervise skolelærerne i at screene børns syn.

Det var givende og spændende at arbejde med. Megen viden og mange briller blev delt ud. Desværre blev arbejdet ikke videreført på grund af organisatoriske vanskeligheder. Herhjemme hobede aflagte briller sig op, og vi var ikke færdige med at rejse ud og give brillerne et nyt liv og modtagerne et bedre syn. Det førte til et mangeårigt samarbejde med optikerkæden Nyt Syn, hvor jeg i samarbejde med COLUFIFA arrangerede projektrejser og havde tre optikere med ad gangen. Det blev over årene til 16 projekter. Stor tak til Nyt Syn for samarbejdet og økonomisk støtte. Jeg søgte også fonde for at få teknisk udstyr og fik en stor donation fra Skibsredder Lauritsen Fonden til at købe en Autorefraktor, en håndholdt maskine, som kan tage en hurtig synstest. Den er en stor hjælp og gør, at den efterfølgende synstest kan gå noget hurtigere.

I 2012 var tiden moden til, at vi dannede vores egen NGO, **Syn for Sagen**, med et formål om at hjælpe udsatte mennesker med synsprøver i lande, hvor de ikke har ressourcerne selv. Hjælpen bygger på et genbrugsprincip, hvor brugte briller i Danmark indsamles, opmåles og udleveres efter en synstest af autoriseret optiker. Siden 2012 har vi haft brilleprojekter i mange lande: Gambia, Ghana, Zambia, Uganda, Peru, Guatemala, Nepal og selvfølgelig fortsat i Senegal. Og det stopper ikke her; lige nu er vi ved at planlægge et projekt i Kenya. Vores arbejde er altid i samarbejde med en lokal organisation, kirke eller person med lokalkendskab. Vi bestræber os på, at det er udgiftsfrit for modtagerlandene, hvorimod rejseudgifter i projektet altid selv betaler alle udgifter.

Syn for Sagen har været i mange lande
– dette billede er fra Guatemala
(foto: privat)

Hvad er vores drivkraft til at blive ved?

- ✚ At bruge vores faglighed til at hjælpe andre.
- ✚ At møde mange forskellige kulturer.
- ✚ At knytte venskaber verden over.

Det er et arbejdende eventyr!

Ud over at udlevere mange, mange læsebriller er der næsten altid højdepunkter, som jeg særligt husker:

En pige, der var blevet udelukket fra skolen, fordi hun ikke kunne følge med på tavlen. Hun var meget langsynet og skulle bruge plus 9. Hendes glæde over sit syn med briller var fantastisk.

En mand, som var blevet stær-opereret uden at få en ny linse sat ind, kunne kun skimte skygger, men med et par ”stær-briller” fik han synet tilbage.

En ung kvinde havde haft en brille, men den var gået i stykker, og hun måtte stoppe sin uddannelse. Med en ny minus 10-brille jubede hun; nu skulle hun tilbage til sin uddannelse.

Et par gode læsebriller er guld værd – bogstaveligt talt.

Dette var overskriften på en artikel skrevet af journalist Amalie Obbekjær Jensen i Kristeligt Dagblad den 5. juni 2024. I kampen mod fattigdom i verdens lav- og mellemindkomstlande

er læsebriller et vigtigt redskab, som ofte underprioriteres.

Et studie, der som det første nogensinde har set nærmere på effekten af læsebriller, er gennemført i Bangladesh. I undersøgelsen indgår 824 personer over 35 år, som alle lider af presbyopi, også kaldet alderssyn. Her fandt man, at indkomsten steg med hele 33 procent over otte måneder for en af de testgrupper, der fik et par læsebriller. På verdensplan estimeres det, at alderssyn, hvor man med tiden mister evnen til at se objekter tæt på, koster den globale økonomi hele 172 milliarder kroner om året i mistet produktivitet. Et studie udgivet i The Lancet viste for eksempel, hvordan produktiviteten på en række teplantager i Indien steg med op til 40 procent, da medarbejdere med ’gammelmandssyn’ fik udleveret læsebriller.

Disse undersøgelser sætter virkelig ord på vigtigheden af vores projekt. At det, vi har observeret på projektrejserne, bliver stadfæstet i en videnskabelig undersøgelse, er fantastisk. At briller kan rykke på både indkomst og produktivitet og i sidste ende også livskvaliteten får mig til at fortsætte arbejdet i Syn for Sagen.

Hvad kan du gøre?

Aflever eller send de indsamlede gamle briller til:
Passagens Optik, Skomagergade 15, 4000
Roskilde

Nyt Syn, Adelgade 38, 4720 Præstø
Lene Lindedam, Rendebækvej 1, 4050 Skibby
Vejland Briller, Amagerbrogade 264, 2300
København S

Bliv medlem af foreningen:
Privatperson 150 kr. pr. år.
Firma 500 kr. pr. år.

Donér et beløb direkte på foreningens konto: 2670
– 0724 776 906
MobilePay til Lene Lindedam: 6092 9188

Du melder dig ind ved at sende en mail med navn og adresse til:

synforsagendk@gmail.com

Følg os på Facebook: Syn for Sagen